

מנהיגי חינוך יקרים!

אחרי שנים של עקרות וסבל ותפילות של רחל ה' שומע וממלא בקשתה: (בראשית ל, כג) "וַתִּהְיֶה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אֶסָף אֶ-לָקִים אֶת-חֶרְפְּתִי".

וכתב רש"י: "חרפתי - שהייתי לחרפה שאני עקרה... ומדרש אגדה כל זמן שאין לאשה בן אין לה במי לתלות סרחונה, משיש לה בן תולה בו: מי שבר כלי זה? בנך, מי אכל תאנים אלו? בנך". דברי רש"י [מהמדרש] נראים תמוהים, הלא כל עוד לא ילדה אמרה (לעיל פסוק א): "הִבְהִילִי בְנִים וְאִם-אֵין מִתָּה אֶנְכִּי", וכעת משילדה נאספה חרפתה!? אם תשבר כוס יש במי לתלות את סרחונה, וכי זו הסיבה למסיבה?!

בעלי המוסר מסבירים שדווקא בעת שזוכים לנס גדול אין להתעלם מהפרטים הקטנים אלא יש לתת הודאה שלימה גם עליהם. אדם שטבע והצילוהו וגם את כובעו משו מן המים, צריך לא לשכוח לצרף תודה גם על הכובע.

חובה להודות על כל טובה אפילו קטנה. בכך מובן מדוע אנו פותחים את ברכות השחר בהודאה על הדעת: "הנותן לשכוי בינה" וכו'. דעת ובינה מאפשרים להשיג דברים נפלאים בכל התחומים אך גם השכל הפעוט המינימלי הזה שמאפשר להבחין בין החושך לאור מחייב תודה.

על פי זה ניתן להבין את חידושה של רחל שזכתה לבן כיוסף הצדיק אשר ממנו יצא משיח בן יוסף. אין קץ להודאה המרובה שהיא מחויבת בה לבורא עולם, אך אינה שוכחת להודות אפילו על הזוטות המזעריות להן זכתה. הבן המיוחל לו ציפתה והמתינה שנים רבות, נותן מענה גם לאפשרות לתלות סרחונה באחרים. וגם זה דבר משמעותי. ויש להודות אפילו על החידוש והשינוי הזה שנתחדש בלידתו.

יתכן ויש בזה עומק נוסף. מציאות של אם החובקת בן היא שינוי סטטוס. המעבר בין רווקות לנישואין הוא עצום. אך יש אומרים שהמעבר להורות הוא שינוי משמעותי הרבה יותר. בנישואין יש הכפלה ושלימות אך הורות היא תוספת מחודשת. יש בה זכות ואחריות. ועל כך יש להודות באופן מיוחד. ההודאה היא על המציאות החדשה אליה נכנסה בחייה.

אנו אנשי החינוך זוכים להיות אחראים על תלמידנו והם ממש כבנינו ובנותינו ובכך משמשים מעין הורים להם.

מתוך כך אתמול היינו אתמול במקום המבקש לעצור את הלמידה ולחדד עם תלמידנו שגרות של אקלים מיטבי, חיזוק הערבות ההדדית, דאגה לאחר, אחריות לכבוד הזולת בכל התחומים. ביקשנו להרבות אהבת חנינם.

אנו מודים לאנשי החינוך, מנהלים, מורים על עבודתם המסורה היום יומית כדי להבטיח שכל תלמיד יהיה מוגן, בעל תחושת שייכות, שותף פעיל בחברה ובכיתה ושמח להגיע לביה"ס. יום העצירה הוא בבחינת פתח להמשך עמל והשקעה בהיבטים הרגשיים חברתיים מיטביים באופן שיבטיחו בסיס לבניית הקומות הבאות של הלמידה.

ובמבט אל חנוכה המתקרב ובא זכינו לנס גדול ניצלנו מגזירת שמד וניצחנו את הגיבורים הרבים יש להודות על הנפלאות והתשועות אך יש להודות גם על הנס הקטן הנוסף שהתרחש בתוככי המקדש בו הפך הקטן דלק והאיר שמונה ימים. נס ההצלה מהיוונים לא היה נפגם לו ההדלקה במקדש היתה מתעכבת עוד שמונה ימים, אך גם נס שולי זה שהצטרף לישועה העיקרית מחייב הודאה גדולה. ולכן תיקנו לנו חכמים שבימי החנוכה שקבעום להלל והודאה נברך על הנרות ונזכיר גם את הנס החביב הקטן בהדלקת הנרות מידי לילה מלילות החנוכה. יה"ר שגם בימינו נזכה לניסים גדולים וקטנים ונדע להודות על כולם. שבת שלום ומבורך

שושנה נגר

לע"נ הרב אברהם יהושע צוקרמן זצ"ל